

Sygn. akt VU 1613/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant p.o. stażysty Renata Kabzińska

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie sprawy z wniosku W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania W. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 31 października 2013 r. sygn. (...)

oraz z dnia 05 grudnia 2013 r. sygn. (...)

oddala odwołania.

Sygn. akt V U 1613/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 października 2013 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy W. S. prawa do emerytury, podnosząc w uzasadnieniu, iż wnioskodawca nie udowodnił wymaganych przepisami 15 lat pracy w warunkach szczególnych oraz nie posiada 25 lat stażu pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji, złożonym w dniu 26 listopada 2013 roku, W. S. wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury.

W uzasadnieniu podnosił, iż do stażu pracy winien mieć uwzględniony okres zatrudnienia od 1969 do 1973 roku w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w B., a do stażu pracy w warunkach szczególnych okresy zatrudnienia w :

- Państwowym Ośrodku (...) od 3 września 1974 roku do 31 grudnia 1977 roku na stanowisku monter ciągnikowy i od 1 kwietnia 1978 roku do 30 czerwca 1978 roku na stanowisku monter-mechanik maszyn i urządzeń rolniczych od 1 stycznia 1978 roku do 31 marca 1978 roku na stanowisku monter napraw pojazdów samochodowych,
- Zakładzie (...) w B. od 5 lipca 1978 roku do 4 maja 1984 roku na stanowiskach mechanik urządzeń dźwigowych i mechanik napraw sprzętu.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

W dniu 5 grudnia 2013 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wydał drugą decyzję odmawiającą prawa do emerytury informując, iż do stażu pracy nie został zaliczony okres zatrudnienia w (...) w B., ponieważ na podstawie posiadanej dokumentacji organ rentowy nie mógł stwierdzić dokładnego okresu oraz wymiaru czasu pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 7 stycznia 2014 roku złożył W. S. ponawiając wniosek o zaliczenie do ogólnego stażu pracy jak i stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia wskazanych w odwołaniu z dnia 26 listopada 2013 roku.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Postanowieniem z dnia 7 maja 2014 roku, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. połączył sprawy z odwołań W. S. od decyzji z dnia 31 października 2013 roku i z dnia 5 grudnia 2013 roku do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił, co następuje:

W. S., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 7 października 2013 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Wnioskodawca jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego ale w wniosku o emeryturę złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa. W dniu 31 października 2013 roku rozwiązał stosunek pracy.

(dowód: wniosek o emeryturę - k. 1- 3 akt emerytalnych)

Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym **24 lata, 3 miesiące i 19 dni**, w tym 23 lata, 9 miesięcy i 7 dni okresów składkowych oraz 6 miesięcy i 12 dni okresów nieskładkowych.

Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do ogólnego stażu pracy okresu pracy (...) w B..

(dowód: decyzja z dnia 5.12.2013 r. k. 41 akt ZUS)

W dniu 9 sierpnia 2013 roku Archiwum Zakładowe Agencji Nieruchomości Rolnych we W. wystawiło W. S. zaświadczenie o zatrudnieniu w (...) w latach 1969-1973 w miesiącach : od lipca do sierpnia w latach 1969-1972 i od czerwca do sierpnia w 1973 roku w charakterze pracowników dochodzących, ze wskazaniem o braku danych dotyczących wymiaru czasu pracy. Powyższe zaświadczenie zostało sporządzone wyłącznie na podstawie list płac i ujęto nim wszystkie adnotacje zawarte w dokumentacji płacowej. Archiwum nie posiada akt osobowych W. S. oraz innych danych (dowód: zaświadczenie k. 5 akt ZUS). Listy płac pracowników (...) w B., znajdujące się w Archiwum Zakładowym Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział we W. nie zawierają nr (...) oraz informacji o odprowadzonych składkach od wynagrodzeń pracowników. W latach 1969-1973 składki ZUS były odprowadzane bezimiennie, Archiwum nie posiada deklaracji odprowadzanych składek (dowód: pismo Archiwum Zakładowego Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział we W. k-18, kopie list płac).

Do stażu pracy w warunkach szczególnych ZUS zaliczył wnioskodawcy okres **14 lat, 1 miesiąca i 8 dni** (dowód: decyzja z dnia 5.12.2013 r. k. 41 akt ZUS)

Do stażu pracy w warunkach szczególnych wnioskodawcy nie zaliczono okresów zatrudnienia:

- w Państwowym Ośrodku (...) od 3.09.1974 r. do 31.12.1977r. oraz od 1.04.1978r. do 30.06.1978r. ,

- w Państwowym Ośrodku (...) od 1.01.1978r. do 31.03.1978r,

- w Zakładzie (...) w B. od 5.07.1978r. do 4.05.1984r. (dowód: decyzja z dnia 5.12.2013 r. k. 41 akt ZUS)

W okresie od 5 lipca 1978 roku do 4 maja 1984 roku wnioskodawca był zatrudniony w Zakładzie (...) w B. (Kombinat (...)) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanik napraw pojazdów samochodowych (dowód:

zaświadczenie k. 17, umowa o pracę k. 18, pismo z dnia. 24.11.1982 r. k. 19, pismo z dnia 16.12.1981 r. k. 20, angaże k. 21-25).

Zakład (...) w B. naprawiał samochody ciężarowe oraz sprzęt budowlany. W zakładzie tym pracowało około 180 osób w brygadach. Pracownicy tak byli podzieleni, że część z nich pracowała przy naprawach samochodów w terenie, a część pracowała na terenie zakładu, na hali lub w kanałach. Zakład posiadał około 6 kanałów, w których dokonywane były naprawy przede wszystkim napędów samochodów ciężarowych oraz sprzętu budowlanego. Z istoty tych napraw wynikało, że były one wykonywane w kanałach. Wnioskodawca pracował jako mechanik w kanałach, dokonując w nich napraw. Jeżeli jakieś części można było zregenerować, były one wymontowywane i przekazywane do innego działu. Wnioskodawca pracował w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (dowód: zeznania świadka J. G. protokół rozprawy z dnia 5 czerwca 2014 roku nagranie od minuty 2.44 do minuty 6.55, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 5 czerwca 2014 roku nagranie od minuty 8.15 do minuty 11.25 w zw. z k. 15verte).

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy, w tym w aktach ubezpieczeniowych, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron, zatem również Sąd uznał je za miarodajne dla dokonania ustaleń. Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony, jak i zeznaniom świadka J. G., jako spójnym i tworzącym zwartą i logiczną całość z pozostałym materiałem dowodowym.

Sąd Okręgowy ocenił i zważył, co następuje:

odwołania nie są zasadne i jako takie nie zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r. poz. 1440 ze zm) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami,

o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. **w dniu 1 stycznia 1999 roku**) osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, a od 1 stycznia 2013 roku nie wymaga się już rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Bezspornym jest, iż ubezpieczony W. S. spełnił przesłankę wskazaną w § 4 ustęp 1 punkt 1 rozporządzenia, tj. ukończył w dniu (...) 2014 r. wymagane dla mężczyzn ubiegających się o prawo do emerytury na szczególnych warunkach 60 lat. Bezspornym jest w niniejszej sprawie również, iż ubezpieczony przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, ale złożył o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa. Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do kwestii czy ubezpieczony posiada 25 letni staż pracy oraz 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu, w niniejszym postępowaniu wnioskodawca nie udowodnił posiadania 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy stanął na stanowisku, że do ogólnego stażu pracy nie można wnioskodawcy zaliczyć okresu zatrudnienia w (...) w B., bowiem na podstawie przedłożonej dokumentacji nie można stwierdzić dokładnego okresu pracy oraz wymiaru czasu pracy.

Oceniając zasadność argumentacji organu rentowego przypomnieć należy, iż zgodnie z § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. z 1983r., nr 10, poz. 49 ze zm.), jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1)legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2)legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Wnioskodawca tymczasem nie przedłożył wymaganych przez powołany przepis dokumentów. Należy jednakże zwrócić uwagę na fakt, iż organ rentowy stosując w ramach własnego postępowania przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, ma ograniczoną swobodę prowadzenia postępowania dowodowego. Z przepisów proceduralnych wynika bowiem jakie środki dowodowe stanowią podstawę dla ustalenia konkretnych okoliczności.

Na etapie postępowania odwoławczego sprawa staje się sprawą cywilną, a więc do jej rozpoznania stosuje się kodeks postępowania cywilnego. Według art. 473 k.p.c. w postępowaniu przed sądem nie stosuje się żadnych ograniczeń dowodowych, a więc każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które są uznane za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

W ocenie Sądu Okręgowego, możliwe byłoby dokonanie ustalenia okresu zatrudnienia w (...) w B., przy wykorzystaniu innych środków dowodowych, w tym przewidzianych przez przepisy prawa procesowego cywilnego np. dowodów z dokumentów czy zeznań świadków, z których wynikałby dokładny okres pracy oraz wymiar czasu pracy. Wnioskodawca, poza własnymi zeznaniami, nie przedstawił żadnych innych dowodów, z których wynikałyby te okoliczności. Wskazać należy, iż z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) w B. nie zachowały się żadne akta osobowe, jedynie listy płac, które były podstawą dla sporządzonego w dniu 9 sierpnia 2013 roku, a załączonego do wniosku o emeryturę zaświadczenia. Wnioskodawca nie dysponuje żadnym dokumentem, z którego wynikałby wymiar pracy oraz dokładny okres zatrudnienia, w tym umowy o pracę, czy zlecenia. Na podstawie samych zeznań wnioskodawcy, Sąd nie mógł ustalić, w jakim wymiarze wnioskodawca pracował w (...) w B. oraz na jakiej podstawie.

Powyższa okoliczność ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, bowiem zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013, poz. 1440 ze zm) za okresy składkowe uważa się przypadające przed dniem 15 listopada 1991 roku okresy – za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne – zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 roku.

Okresem składkowym jest każdy okres zatrudnienia, wykonywany po ukończeniu 15-go roku życia na obszarze Państwa Polskiego, w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, jeżeli w tym czasie pracownik pobierał wynagrodzenie, z tytułu którego została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 30 kwietnia 1994 roku, III AUr 322/94, OSA 1995/2/22).

Obowiązujący do 1975 roku system prawny przewidywał odrębność prawną uczniów szkół zawodowych wszystkich typów i szczebli odmiennie traktując uczniów, którzy odbywali praktyczną naukę zawodu na podstawie umów zawartych przez szkoły z zakładami pracy i tych, którzy mieli status młodocianych pracowników zatrudnionych przez zakład pracy w celu przyuczenia do zawodu na podstawie indywidualnej umowy o pracę zawartej pomiędzy młodocianymi pracownikami a zakładem pracy. Istotne jest, iż tylko uczniowie należący do tej drugiej kategorii tj. pozostający w pracowniczym stosunku pracy mogą skutecznie domagać się uznania tego okresu za okres składkowy.

Wobec braku jakiegokolwiek dokumentów dotyczących zatrudnienia wnioskodawcy w (...) w B., Sąd Okręgowy nie mógł ustalić, czy praca wykonywana w okresie wakacyjnym w latach 1969-1973 była pracą młodocianego pracownika, o której mowa w tym przepisie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności oraz przeprowadzoną ocenę dowodów, Sąd Okręgowy uznał, iż W. S. nie wykazał, w jakim wymiarze i na jakiej podstawie był zatrudniony w (...) w B., a więc czy ten okres może być zaliczony do ogólnego stażu pracy.

Wskazać należy, iż zasada kontradyktoryjności postępowania cywilnego, polegająca na przerwaniu na strony procesowe odpowiedzialności za wynik procesu, znajdująca swoje źródło w treści art. 3 i 232 k.p.c. oznacza, iż dostarczanie materiału procesowego spoczywa na stronach postępowania. To strony mają dążyć do wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, nie mogą być bierne, a w razie nieuzasadnionej bierności narażają się na sankcję w postaci przegrania przez nią procesu. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach, a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 kc). Powyższe ogólne reguły prowadzenia przez sąd postępowania dowodowego obowiązują także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Dodatkowo należy podnieść, iż w przedmiotowej sprawie kwestią sporną było spełnienie również drugiej przesłanki przyznania mu prawa do emerytury wcześniejszej tj. wykazania 15 lat pracy w warunkach szczególnych. W ocenie Sądu Okręgowego, mając na uwadze treść wiarygodnych zeznań świadka J. G. oraz samego wnioskodawcy, okres zatrudnienia od 5 lipca 1978 roku do 4 maja 1984 roku w Zakazie (...) w B., jest okresem pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca wykonywał bowiem wówczas stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę mechanika samochodów w kanałach remontowych, wykonywał więc prace o których mowa w wykazie A dział XIV poz. 16, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.).

W powyższych okolicznościach bez znaczenia pozostał fakt, czy zostały spełnione przez ubezpieczonego pozostałe przesłanki wynikające z przepisów ustawy i rozporządzenia, dotyczące udokumentowania 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Brak spełnienia choćby jednej z przesłanek – w niniejszej sprawie: posiadania przez ubezpieczonego 25 lat łącznego okresu składkowego i nieskładkowego – wyłącza bowiem możliwość przyznania ubezpieczonemu świadczenia w postaci emerytury.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.